

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 300/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Slovenskej republiky**, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Co/64/2024-148 z 29. januára 2025 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/95/2025 z 9. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11Co/64/2024-148 z 29. januára 2025 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Cdo/95/2025 z 9. decembra 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) 21. apríla 2023 sa [REDACTED] (ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľke (žalovanej) podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom v danom čase (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) domáhal náhrady škody 926,36 eur (časti trov obhajoby v trestnom konaní) a náhrady nemajetkovej ujmy 5 000 eur s príslušenstvom, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným trestným stíhaním v trvaní viac ako troch rokov, ako aj uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne, odboru kriminálnej

polície ČVS: ORP-972/2-VYS-TN-2017 Kz zo 6. decembra 2018 o vznesení obvinenia žalobcovi za zločin neoprávnené vyrobenie a používanie platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádež podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona. V žalobe (okrem iného) uviedol, že na základe obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 2Pv 840/17/3309-44 zo 6. septembra 2019 okresný súd 21. januára 2020 vydal trestný rozkaz proti žalobcovi. V odpore proti trestnému rozkazu z 25. februára 2020 žalobca, zastúpený obhajcom (ktorý prevzal jeho obhajobu 19. februára 2020), žiadal vo veci nariadiť hlavné pojednávanie, keďže bol toho názoru, že na podklade zistených skutočností nie je možné vyvodiť záver, že by sa žalobca dopustil trestného činu, tak ako sa mu kladie za vinu. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/107/2019 z 28. októbra 2021 bol žalobca oslobodený v celom rozsahu spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný. Proti uvedenému rozsudku okresná prokuratúra podala odvolanie, keďže bola toho názoru, že všetky dôkazy, ktoré boli v predmetnej trestnej veci zadovážené a vykonané, preukazujú vinu žalobcu. Krajský súd uznesením č. k. 3To/4/2022-390 z 18. mája 2022 zamietol odvolanie okresnej prokuratúry, keďže nebolo dôvodné. Dňa 17. októbra 2022 žalobca podal sťažovateľke žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorú táto listom č. VI/4 Gc 108/22/1000-6 z 27. januára 2023 odmietla, a to najmä z dôvodu, že žalobca nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

3. Sťažovateľka nesúhlasila so žalobcom uplatneným nárokom a opätovne poukazovala na to, že žalobca sa v prípravnom konaní žiadnym spôsobom nebránil. Pomoc advokáta vyhľadal až počas súdneho konania, pričom je možné, že ak by sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal, mohlo trestné konanie skočiť inak – bez toho, aby vznikla škoda.

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 19C/21/2023 z 12. augusta 2024 sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 426,36 eur (926,36 ako náhradu škody a 3 500 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy) s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 926,36 eur od 28. januára 2023 do zaplatenia (výrok I), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III). Pri vyhodnocovaní žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody vyplývajúceho z nezákonného rozhodnutia v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona o zodpovednosti za škodu sa okresný súd osobitne zaoberal námietkou sťažovateľky, že v danom prípade nebola splnená jedna z podmienok na priznanie nároku na náhradu škody, a to že žalobca nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Uviedol, že obidve sporové strany poukázali na viaceré rozhodnutia, ktoré podporovali ako názor o nutnosti splnenia uvedenej podmienky, tak aj názor o nepotrebnosti splnenia uvedenej podmienky. Za rozhodujúci z hľadiska žalobcom uplatneného nároku považoval výsledok trestného konania, ktoré v danom prípade skončilo oslobodením žalobcu v celom rozsahu spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Poukázal na to, že veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) sa v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/2/2022 z 24. októbra 2022 stotožnil s názorom, že *„zrušenie rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia) sa stáva bezpredmetným a nadbytočným v prípadoch, v ktorých rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti splnenia tejto podmienky je neskorší výsledok trestného konania. Takéto hodnotenie veci potom legitimizuje právny názor, že právo na náhradu škody možno priznať aj vtedy, ak poškodený nesplnil podmienku vyžadovanú § 6 ods. 2 veta zákona č. 514/2003 Z. z.*

a nepodal proti uzneseniu o vznesení obvinenia riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (sťažnosť podľa Trestného poriadku), nakoľko je namieste vychádzať z extenzívneho výkladu § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. vo všetkých tých prípadoch, ktoré boli zahrnuté do § 6 ods. 1 prostredníctvom extenzívneho výkladu (jedná sa o prípady, ktoré sú posudzované z pohľadu výsledku trestného konania).“.

5. O odvolaní sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku I a vo výroku III potvrdil ako vecne správny (výrok I), žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II).

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, v ktorom uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), tvrdiac, že je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny a prekvapivý, nerešpektujúci namietané osobitosti predmetného sporu.

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením (ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. januára 2026) dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (výrok I), a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (výrok II). S poukazom na dôvody odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, s ktorými sa stotožnil, nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré namietala sťažovateľka, a nezistil ani nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorým by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že sťažovateľka s názorom krajského súdu nesúhlasí, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti súdnych rozhodnutí, ktoré spolu tvoria celok (napr. I. ÚS 188/06).

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] opakovane uvádza, že konajúce súdy žalobe žalobcu vyhovelí napriek tomu, že žalobca proti nezákonnému rozhodnutiu – uzneseniu o vznesení obvinenia – nepodal sťažnosť, a teda na priznanie nároku zo zodpovednosti za škodu spôsobeného pri výkone verejnej moci neboli kumulatívne splnené všetky zákonom ustanovené a predpokladané podmienky. S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/2022 z 21. júna 2023 (ZNaU 79/2023) týkajúci sa otázky zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní generálnym prokurátorom (§ 363 až § 367 Trestného poriadku), uvádza, že sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia je účinným právnym prostriedkom nápravy a ústavne uznávaným prostriedkom inej právnej ochrany v trestnom konaní. V tomto kontexte považuje výklad § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu prezentovaný v rozhodnutí veľkého senátu sp. zn. 1VCdo/2/2022 z 24. októbra 2022, ktorý konajúce súdy „citačne“ prevzali do napadnutých rozsudkov, za ústavne nekonformný, porušujúci ústavné práva sťažovateľky na súdnu ochranu, rovnosť zbraní a rovnosť účastníkov v konaní. Právnym účinkom prijatia uvedeného stanoviska veľkého senátu je, že tak krajský súd, ako aj najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojich rozhodnutí v plnej miere rezignovali na preskúmateľné vysporiadanie sa s námietkami sťažovateľky k neaplikácii § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu na predmetnú vec, a to za stavu, že konajúce súdy nie sú viazané rozhodnutím veľkého senátu, ktorý je právne záväzný len pre iné senáty najvyššieho súdu, a že iný

senát najvyššieho súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 7Cdo/78/2022 (neskorším) uznesením z 30. marca 2023 nerešpektoval právne závery uvedeného rozhodnutia veľkého senátu, nepredložil vec veľkému senátu na zjednotenie právnych názorov a priznal § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu aplikabilitu vo veci náhrady škody spôsobenej trestným stíhaním osoby aj napriek právnym záverom senátu najvyššieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky (štátu, v mene ktorého koná generálna prokuratúra) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 11Co/64/2024-148 z 29. januára 2025 (bod 5) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/95/2025 z 9. decembra 2025 (bod 7), ktoré sťažovateľka považuje za nezákonné a arbitrárne predovšetkým z dôvodu, že v napadnutom konaní neaplikovali § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, podľa ktorého právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov; splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa (bod 8).

10. V úvode ústavný súd považuje za vhodné pripomenúť vyriešenie otázky procesnej legitímácie štátu na podanie ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 61/2022), keď už v uznesení č. k. II. ÚS 19/04-13 z 28. januára 2004 vyslovil, že v zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnakom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak však urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu (porov. aj III. ÚS 105/2011, III. ÚS 678/2014, III. ÚS 95/2017).

11. Naproti tomu Európsky súd pre ľudské práva vychádza zo svojich judikatúr z názoru, že štát nie je v nadväznosti na čl. 34 dohovoru nositeľom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Karagiannis proti Grécku, rozhodnutie č. 33408/05 z 27. 9. 2007, Breisacher proti Francúzsku rozhodnutie č. 76976/01 z 26. 8. 2003, Danderyds Kommun proti Švédsku, rozhodnutie č. 52559/99 zo 7. 6. 2001, Yershova proti Rusku, rozhodnutie č. 1387/04 z 8. 4. 2010, Kotov proti Rusku, rozhodnutie č. 54522/00 zo 14. 1. 2010, Ismeta Bačić proti Chorvátsku, rozhodnutie č. 43595/06 z 19. 6. 2008). Z uvedeného dôvodu nie je čl. 6 ods. 1 dohovoru na sťažovateľku uplatniteľný a jej námietky (ako strany civilného sporu) treba preskúmať len v rozsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

12. V posudzovanom prípade treba vychádzať z toho, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy, ktorý každému zaručuje právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, ale vo všeobecnej rovine

aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré zasiahli do základných práv jednotlivca (m. m. III. ÚS 754/2016).

13. Samotná skutočnosť, že je v právomoci orgánu činného v trestnom konaní vydať záväzný pokyn na vznesenie obvinenia, resp. vzniesť obvinenie z trestného činu konkrétnej osobe, neznamená, že táto právomoc môže byť vykonávaná v rozpore so zákonom. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (m. m. I. ÚS 320/2016, ZNaU 21/2016).

14. Aplikácia postupu (konania), ktorého výsledkom je vydanie trestného rozkazu, nie je v rozpore s čl. 6 dohovoru a právom na spravodlivé konanie (obdobne ako v prípade trestného konania vedeného proti ušlému), ak má obvinený efektívnu možnosť podať opravný prostriedok proti trestnému rozkazu, a tak iniciovať (resp. dosiahnuť) normálne súdne konanie, kde bude súdom vypočutý a bude oboznámený s meritom obžaloby vrátane možnosti preverenia dôvodnosti obžaloby z hľadiska skutkového a právneho [rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 15. septembra 2005 vo veci Maass proti Nemecku, primerane aj z 23. 11. 1992 vo veci Hennings proti Nemecku alebo rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva zo 7. 12. 1994 vo veci Salinga proti Nemecku (č. 22543/93)].

15. Právo na obhajobu je základnou procesnoprávnou zásadou, ktorá zabezpečuje, aby sa v trestnom konaní ústavnou cestou zabezpečil verejný záujem na tom, aby nebola nevinná osoba odsúdená za spáchanie trestného činu a boli zákonným a ústavnokonformným spôsobom objasnené všetky skutočnosti potrebné na usvedčenie a potrestanie páchatel'ov trestných činov (OROSZ, L., SVÁK, J. a kol. Ústava Slovenskej republiky. Komentár. Zväzok I. Bratislava : Wolters Kluwer SR s. r. o., 2021. 766 s.).

16. Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka (strany) trestného konania. S obsahom a účelom priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99).

17. Článok 50 ods. 3 ústavy zaručuje obvineným, že budú mať čas na prípravu obhajoby, ako aj možnosť pripraviť si obhajobu a že obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnené právo na obhajobu však oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o aké sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (II. ÚS 34/99, III. ÚS 148/05, I. ÚS 108/2017, I. ÚS 106/2023).

18. V prípade obmedzenia prístupu k právnej pomoci (obhajcovi) je potrebné vyhodnotiť dopad takéhoto obmedzenia na spravodlivosť konania ako celku (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ibrahim a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 13. 9. 2016, sťažnosti č. 50541/08, č. 50571/08, č. 50573/08 a č. 40351/09, bod 262).

19. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia hľadí ako na nevinného (čl. 50 ods. 2 ústavy), ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu. Náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie nemá všeobecný paušálny charakter, ale je špecifikovaná podľa jednotlivých zásahov. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (m. m. III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016, I. ÚS 540/2016, III. ÚS 224/2023, I. ÚS 230/2026 a iné).

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu:

20. Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

21. Sťažovateľka napadla rozsudok krajského súdu dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP (bod 6). Aj keď najvyšší súd dovolanie odmietol, náležite preskúmal existenciu dovolacieho dôvodu formulovaného sťažovateľkou, ňou vznesenými námietkami sa vecne zaoberal a podal k nim aj patričné vysvetlenie, čo vyplýva z nasledujúcej časti odôvodnenia ústavného súdu.

22. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

23. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

24. Vychádzajúc z už uvedeného bodu 23 a materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti ústavný súd skúmal aj prípustnosť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu aj v zmysle § 124 druhej vety zákona o ústavnom súde, avšak vzhľadom na dôvody ústavnej sťažnosti a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že nie je dôvod posudzovať napadnutý rozsudok osobitne. Dôvody ústavnej sťažnosti podľa jej obsahu nesporne smerujú k obom napadnutým rozhodnutiam spolu jednak preto, že § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu nevyžaduje materiálne (ústavné) výkladové korekcie, ďalej pre namietanú absenciu ústavne legitímnych dôvodov na abstrahovanie od gramatického výkladu tohto ustanovenia a tiež namietanie dôvodu zmätočnosti a ústavnej nekonformnosti odôvodnenia právnych úvah o jeho vylúčení, pričom najvyšší súd sa vo svojom uznesení neobmedzil len na prieskum podmienok prípustnosti dovolania, ale existenciu dovolacích dôvodov aj náležite preskúmal. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že dovolací súd komplexne preskúmal aj všetky námietky smerujúce proti rozsudku krajského súdu.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

25. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

26. Zákonným limitom na posudzovanie obsahu podaného dovolania je § 440 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu ich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1616 – 1620.).

27. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmvaní rozhodnutí dovolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky. Proti nadmernému formalizmu pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov civilného konania sa ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzuje (II. ÚS 135/04, III. ÚS 564/2021). V tejto myšlienkovvej línii konštatuje, že procesný predpis (Civilný sporový poriadok) nevyžaduje, aby dovolací dôvod bol označený aj konkrétnym číslom paragrafu (§ 420, resp. § 421). Naopak, z § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP vyplýva spôsob, akým je potrebné konkrétny dovolací dôvod vymedziť.

28. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010). Tým, že v posudzovanom prípade došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, ako na nezákonné treba hľadiť na všetky rozhodnutia vydané v priebehu trestného stíhania.

29. Okresný súd ani krajský súd z priebehu trestného konania nemali preukázané, že by uplatnenie námietky žalobcom (nezastúpeného obhajcom), že na podklade zistených skutočností nie je možné vyvodit' záver, že by sa dopustil trestného činu, tak ako sa mu kladie za vinu, pred podaním obžaloby okresnou prokuratúrou, malo zo strany orgánov činných v trestnom konaní za následok zrušenie trestného stíhania žalobcu, keďže aj po ich vznesení v štádiu trestného konania po podaní

obžaloby okresná prokuratúra trvala na dôvodnosti trestného stíhania, pričom aj proti oslobodzujúcemu rozsudku okresného súdu podala opravný prostriedok (body 2, 4 a 5).

30. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia v kontexte obsahu dovolania podaného sťažovateľkou ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd pri svojom rozhodovaní o dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP správne vychádzal z toho, že rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu nemožno posudzovať izolovane, ale spoločne, teda že tvoria jeden celok. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa procesné normy týkajúce sa dovolania a náležite odôvodnil napadnuté uznesenie, pričom jasne uviedol, že nezistil existenciu vady zmätočnosti ani nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorým by došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

31. Strany civilného sporového konania môžu realizovať ich procesné oprávnenia prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

32. Sťažovateľke bol daný náležitý procesný priestor, aby sa k skutkovým tvrdeniam žalobcu, ako aj k dôkazom vykonaným okresným súdom vyjadrila. Krajský súd dokazovanie neopakoval ani nedoplňal, ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem.

33. Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

34. Rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tohto ústavného princípu spočíva v tom, že všetci účastníci konania (osobitne strany civilného sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka (strany sporu), nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov (sporových strán) sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Aplikácia princípu rovnosti zbrání v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania, z čoho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd totiž popri rovnosti účastníkov konania musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude

súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08, ZNaU 25/09, III. ÚS 428/2021) Z uvedeného vyplýva, že princíp rovnosti účastníkov konania nie je absolútny. Procesnú rovnosť nemožno vykladať tak, že by zákonodarca nemohol stanoviť rozdielny rozsah procesných práv a povinností v rôznych druhoch konania, musí však rešpektovať rovnaký rozsah procesných práv a povinností v konaniach so zhodným predmetom konania.

35. V posudzovanom prípade ústavný súd nezistil nič, čo by signalizovalo taký zásah najvyššieho súdu do procesných práv sťažovateľky, ktorý by mal základ v jej znevýhodnení alebo diskriminácii oproti druhej strane sporu.

36. Ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je spôsobilý spochybnit' ani poukaz sťažovateľky na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/2022 z 21. júna 2023 (ZNaU 79/2023) týkajúci sa otázky zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní generálnym prokurátorom (§ 363 až § 367 Trestného poriadku), ktorým ústavný súd rozhodol o návrhu skupiny 42 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade § 363 až § 367 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov s ústavou a o návrhu prezidentky Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade § 363 až § 367 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov s ústavou a dohovorom za účasti vlády Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka konania (teda v inom type konania).

37. Keďže ústavný súd v prejednávanej veci nevzhliadol žiadny protiústavný exces ani zásah do práva na súdnu ochranu, resp. práva na rovnosť účastníkov v konaní najvyšším súdom, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu